

ønske, at vi nærmere havde udarbejdet disse Regler. hvorefter vi sige, at Ministeren kan kræve Erstatningsbeløbene tilbagebetalt. Dertil er jo at sige, at hvis det havde været nødvendigt, hvad vi ikke have ment, vilde det have været naturligt, at Ministeren og Udvalgets Medlemmer havde hjulpedes ad under Sagens Behandling i Udvalget, men vi havde jo først den Glæde at have noget med Ministeren at gøre $\frac{1}{2}$ Times Tid, forinden det var Udvalgets Mening, at Betænkningen skulde afgives. Vi have altsaa ikke haft Lejlighed til en saadan Forhandling med Ministeren om en nærmere Formulering af disse Regler.

Jeg anser det nu for øvrigt for overflødigt, jeg tror ikke, det vilde være saa vanskeligt, som Ministeren gør det til. Skulde han synes, at det var nødvendigt, har han jo desuden ved sin Side en Kollega, som er Jurist, en højtanset Jurist, og som er en begejstret Tilhænger af Principet i dette Ændringsforslag, saa han vilde sikkert fra denne Kollegas Side kunne finde al Assistance til at udarbejde de fornødne Regler dertil.

Den højtærede Minister indvendte, at disse Sædegaardsejere ville ikke være til at finde, men han indrømmede dog, at nogle af dem, der fik Erstatning i 1850, kunde findes, nemlig de, der leve endnu; for en Del Stamhuses Vedkommende vilde man kunne finde vedkommendes Enearvinger og kræve Erstatningen tilbagebetalt af dem; og det vil jo dog være en Del. Statskassens Tilstand er jo ikke en saadan, at man skal kimse ad noget som helst Beløb; selv om man ikke fik alle de 2,600,000 Kr., der er Tale om, blot man fik en Del deraf, vilde det allerede være noget. Men jeg kan ikke indse, at man ikke kunde faa det allermeste tilbagebetalt, hvis man ellers vilde gøre sig Umage derfor.

Imidlertid udtalte jo den ærede Minister, at han overhovedet — og det var jo Kernepunktet i hans Tale — ikke kunde gaa ind derpaa; det vilde være uretfærdigt, mente han, naar vi nu paalægge ogsaa Godsejerne en Ejendomsskyld, saa tillige at paalægge dem en Tillægsskat i Tilbagebetalingen af det Beløb, de fik i 1850. Men dertil er jo at sige, at den Ejendomsskyld, som paalægges dem, er langt, langt mindre end den Hartkornsskat, de nu betale, de faa altsaa en stor Skattelettelse, og der bliver kun Tale om i Øjeblikket at gøre denne Skattelettelse en Smule mindre, end den ellers vilde være, og det er jo

noget andet end at paalægge dem et Skatte-tillæg ud over, hvad andre svare.

Den ærede Minister sagde, at Lovgivningsmagtens Syn paa Hartkornsskatterne var forandret fra 1850 til nu; den Gang ansaa man dem for en Grundbyrde, og det var derfor rimeligt at udbetale Erstatning, naar man forøgede dem; nu derimod anser man dem for en Skat, og nu kan man altsaa afskrive dem, og det kan derfor ikke gaa an at kræve Erstatningen tilbagebetalt. Dertil er at sige, at Ministeren selv ikke har forandret Syn paa Hartkornsskatterne. Finansministeren selv anser dem stadig for en Grundbyrde. Han udtalte i Forfjor Efteraar ved Skattelovenes Behandling, at han vedblivende ansaa Gammel-skatten for en Grundbyrde. Altsaa Ministeren har ikke forandret Syn paa disse Forhold, alligevel gaar han med til at forelægge og fremme disse Lovforslag. Jeg tror i øvrigt, at det ikke har stort at sige, om man kalder disse Skatter for Skat eller Grundbyrde, jeg tror, at det er temmelig ligegyldigt. En Minister, der anser dem for en Grundbyrde, kan gaa med til deres Afskaffelse, en Minister, der anser dem for en Skat og ogsaa anser Tienden for en Skat, kan gaa med til deres Afløsning — altsaa ikke deres Afskrivning — det viser Tiendeloven. Det er derfor vistnok mest en Strid om Ord, denne Strid om Grundbyrde eller Skat.

Men dertil kommer, at Ministerens Kollega, der jo har et andet Syn paa Hartkornsskatterne end Finansministeren selv, den højtærede Justitsminister, der anser Hartkornsskatterne for en Skat og ikke for en Grundbyrde, dog er enig med os Forslagsstillere i, at det maa være en ren Forglemmelse fra vor og fra Landstingets Side ikke at have foreslaaet en Tilbagebetaling. Jeg ser atter i Dag til min Beklagelse, at den højtærede Justitsminister ikke er kommen til Stede. Jeg var i Gaar Eftermiddag glad over, at Mødet endte uden Afstemning, thi der blev derved givet Justitsministeren Lejlighed til at komme til Stede. Det er noget underligt, at han saa alligevel ikke kommer til Stede i Dag, thi i Dag naa vi vel nok frem til Afstemning. Det maa være meget presserende Forretninger, der optage ham, siden han ikke vil give Møde og stemme for et Princip, af hvilket han jo ligefrem har udtalt sig som en begejstret Tilhænger.

Maa jeg gøre en kort Bemærkning til det ærede Medlem for Randers Landkreds (Bjerre). Han sluttede sig til Værdistig-